

PERIKATO

ULRIKA NIELSEN

PERIKATO

SUOMENTANUT

MARKO NIEMI

OSUUSKUNTA POESIA

HELSINKI

FI LI

*FIL1 – Kirjallisuuden vientikeskus ja Kansan Sivistysrahasto
ovat tukeneet tämän kirjan kääntämistä.*

*Suomentaja kiittää Miia Toiviota käännöksen kustannustoimittamisesta
sekä Fredrik Hertzbergiä, Tiina Lehikoista ja Oscar Rossia
arvokkaista kommentteista käännöstyön eri vaiheissa.*

Ruotsinkielinen alkuteos *Unergången*
© Ulrika Nielsen 2015

Suomennos
© Marko Niemi 2017

Kansi: Tiina Lehikoinen
Taitto: Marko Niemi
Valokuvat sivuilla 73 ja 105: Catharina Gripenberg

ISBN 978-952-305-066-2
ISBN 978-952-305-067-9 (PDF)
Painopaikka: Hansaprint Oy, Turenki 2017

Meidän jälkeemme tulee muita. He muodostavat jo epäsuitaan
– Pär Hansson

DEFECTIO SOLIS

I.

Näin yöllä unta että tähtitaivas oli myyty. Tähtiä ei enää näkynyt, aivan kuin joku olisi laskenut valtavan näytön jolla esitettiin mainoksia, logoja ja propagandaa. Kolmiulotteisuus, näkösyvyys, oli lumoavaa. Unessa seisoin korkealla kukkulalla huvilan vierellä ja katselin ylös. Tuntui kuin olisin valmistautunut siihen jo pitkään, seuraavan askeleen ottamiseen.

Vain yksi noista siirtymistä, jolloin lakkaa olemasta se joka oli.

2.

Jos sanoisimme, tämä on ihminen
se ei muuttaisi mitään.

3.

Jatkamme
ikään kuin leikillämme.

Kuljeskelemme raunioiden ja jäänteiden seassa.

4.

Kaikki nämä epäpaikat.

Infrastruktuurit, muttei teitä.

Kauheasti ihmisiä ja silti:

missä kaikki ovat?

5.

Kun se avautuu.

Valtava elävä pimeys.

(Mies kysyi: miten kirjoitetaan lukutaidottomalle tulevaisuudelle?)

HE KERTOIVAT MINULLE
TAI HUIMAU

Nainen kertoi minulle että hänen oli vaikea ymmärtää lasten hankkimisen mielekkyyttä.

Hän sanoi: tulevaisuushan on tuhottu.

Hän sanoi myös ettei maailma tarvitse lisää.

Että meitä on liikaa.

Että me syömmme. Paskomme. Ostamme.

Mitä heidän kanssaan tehdään? hän puuskahti.

Painellaan nappeja.

Totutetaan heidät näyttöpäätteisiin.

Pidetään heidät erossa näyttöpäätteistä.

Mitä se hyödyttää?

✱

Ajattelin seutua jolla kasvoin.

Niittyjä, peltoja.

Soraa joka rasahteli polkupyörän renkaiden alla.

Kerrostunutta, sisäistä.

Nainen lukee minulle artikkelia *The Guardianista*. Se käsittelee hylättyjä ostoskeskuksia Yhdysvalloissa.

"You came, you shopped, you dressed nice – you went to the mall."

Vuosia sitten pysähtyneitä rullaportaita, kuolleita koristekasveja jähmettyneissä asennoissa, kiiltäviä penkkejä täydellisen pöykerroksen peitossa. Suunnattoman laajoja tiloja, nyt tyhjiään, kerros kerroksen jälkeen, pudotuksia, halkeamia. Irronneita koristevaloja jotka roikkuvat vapaasti johtojen varassa, romahtaneita väliseiniä, rikkinäisiä peilejä; näennäisen loistokkaita tiloja jotka on rakennettu suuresta määrästä halpaa pahvia.

"It was very consumer-driven and kind of had an ugly side, but there was something beautiful about it. There was something there."

Hän kertoi minulle yrittäneensä jossain vaiheessa olla ostamatta mitään, mitä ei ehdottomasti tarvinnut.

Hän ei tarvinnut juuri mitään.

Kävi ilmi, että hänellä oli jo kaikkea.

Mutta hänestä tuli hirveän levoton.

Mitä oikein voi tehdä? hän pohdiskeli.

Hän alkoi kävellä. Hän käveli kaupungin halki, hylättyjen rakennustyömaiden ja autioiden teollisuusalueiden ohi.

Yhtäkkiä hän lakkasi kävelemästä.

Ei ole mitään minne kävellä, hän sanoi.

*

Yhtäkkiä ajattelen hevosia.

Hevosia näkemissäni elokuvissa.

Ajattelen hevosia jotka lakkasivat kävelemästä.

Torinon hevosta. Béla Tarrin elokuvassa.

Abrahamia. Lars von Trierin *Melancholiassa*.

Ajattelen hevosia.

Ajattelen edelleen hevosia, niiden lämpöä huokuvia ruumiita.

Hevosta Jia Zhangken elokuvassa *A touch of sin*. Juuttuneena liejuun. Sen jalat ja vaunun pyörät vajoavat yhä syvemmälle. Piiskausta. Omistaja piiskaa hevosta. Aina samaan kohtaan. Kupeisiin. Vaikkei hevonen pysty liikkumaan. Vaikka sen on mahdotonta päästä irti. Jatkuvasti, rytmikkäästi, kovaa, ikuisuuden. Tämä on alkukantaista piiskausta, rangaistus jostain tuntemattomasta rikoksesta. Avoin haava. Syvä liha. Mikä kiehuu hevosen sisällä. Olosuhteet. Miten takajalat antavat lopulta periksi, raskas ruumis vajoaa alaspäin, vaunu painuu taaksepäin *että hevonen voikin seistä niin*. Piiskaus vain jatkuu. Uskomaton sinnikkyys. Pää pystyssä, ruskea katse. Haluaisin vajota hevosen rinnalla. Haluaisin painaa otsani hevosen ruumista vasten. Haluaisin jäädä tuonne liejuun, hevosen luo.

Miksi lopetin kävelemisen? nainen pohdiskeli.

Hän muisteli paikkaa jossa oli niin sanotusti luovuttanut.

Hän seisoj soratiellä, maaseudulla. Tienoo vaikutti autioituneelta lukuun ottamatta muutamia taloja, jotka näyttivät vanhoilta maalaistaloilta mutta olivat nyt hylättyjä tai vaihtoehtoisesti toimivat kesäasuntoina. Pihat ainakin näyttivät kohtuullisen hoidetuilta, hän totesi seistessään siinä riukuaidan takana tähyilemässä. Kesäkausi oli nyt loppumaisillaan: hän oli aivan yksin. Hän käveli syvemmälle maastoon. Tie alkoi muistuttaa lähinnä umpeenkasvanutta polkua. Miten ihmeellistä painaa jalka korkeaan heinään. Se kohosi jälleen. Hänen vieressään avautuvalla pellolla suuret linnut räpyttelivät siipiään ja nousivat vaivalloisesti ilmaan, ikään kuin eivät olisi lentäneet pitkiin aikoihin. Polku kapeni, kasvillisuus työntyi yhä lähemmäs, tiheni, suurten hyönteisten surinaa, rippeitä valtavista niittykukista joiden nimiä hän ei tiennyt. Tuntui kuin jokin olisi ympäröinyt hänet, kuin jokin läsnäolo. Puiden seassa liikkui voimakas tuuli. Se ujeltaa, se tyyntyy, hän muisteli jotain mitä oli lukenut, jotain mitä oli kirjoittanut, silloin kun hän vielä luki ja kirjoitti. Hän oli lopettanut lukemisen, lopettanut kirjoittamisen, yhtäkkiä se oli loppunut, hän ei yrittänyt enää päästä yhteyteen todellisuuden kanssa, jossain vaiheessa hän oli vain lakannut lukemasta ja kirjoittamasta ja tullut imaistuksi jonkinlaiseen epätodellisuuteen jossa kaikki oli jotenkin yhdentekevää, ”yhdentekeviä esineet, yhdentekeviä asiat” – mistä hän oli lukenut nuo sanat?

Yhtäkkiä tie loppui. Läsnaolon tunne, äkkiä pelkkää villiyttä. Silloin hän oli pysähtynyt. Oliko hän kadottanut kyvyn vastustaa itseään?

Tuon kokemuksen jälkeen hän alkoi kulkea bussilla. Hän hankki kuukausikortin ja nousi umpimähkään bussiin ja matkusti sen kyydissä kunnes se pysähtyi, kunnes kuski tuli hänen luokseen ja ilmoitti että tämä on päätepysäkki, tuossa vaiheessa hän usein nukkui tai oli vaipunut ajatuksiinsa. Joskus hän yöpyi halvassa motellissa lähiseudulla tai sään salliessa ulkona taivasalla. Häntä ei pelottanut koskaan. Hän kuvitteli että jokin syvä vieraus suojeli häntä. Kenenkään mieleen ei olisi tullut lähestyä häntä, ei kenenkään.

Eräänä iltana mies sanoi: nykyään voi omistaa jotain vain jos ei näytä sitä kenellekään. Pitää sen itsellään. Pitää itsellään. Hetket, kuvat.

Eräänä iltana nainen sanoi: Meidän täytyy oppia elämään maailmassa jossa ei ole merkitystä.

Meidän täytyy oppia luopumaan tuosta merkityksestä.

Kaiken on oltava yhtä ja samaa.

Kaiken on oltava kaikkia varten.

Ei yhtään elävää ajatusta tai monimutkaista tunnetta.

Ei vaikeuksia.

muistinmenetyks → paikka inhimillisille kohtaamisille

kauheat olosuhteet → fantastisia mahdollisuuksia

suljettu → avoin

He eivät tienneet mitä tekisivät sanalle ihminen.

Toimittaja sanoi:

Kukaan ei vaadi analyysia siitä mitä tapahtuu eikä kukaan halua muuttaa mitään paremmaksi. Kukaan ei jaksaa ajatella.

Sitten hän sanoi:

Joka kerta kun avaan tiedoston kirjoittaakseni jotain vakavasti otettavaa, istun hetken aikaa päätteen ääressä ja tuijotan sitä, sitten suljen tietokoneen.

Nainen sanoi:

Kolusin koko netin läpi enkä löytänyt mitään.

Palaan aina samaan pisteeseen. Tunkeutuminen tuohon pisteeseen. Minkä käsittämättömän shokin se saisi aikaan: mitä ei saa ajatella, tietää, sanoa ääneen –

PERIKATO

Voima on hirvittävää
Heikkous on suurta
– Andrei Tarkovski

Slight headache
2 a.m.
All calm
Not sure in which direction I wanna move from here
27. Stock
Hohe Glaswände
Full protection (all my life)
Und es gibt Menschen die mich treffen wollen
Aber ich will niemand sehen
27. Stock
Hohe Glaswände
Kein Geräusch dringt nach hier oben
I could be anywhere
But I am not

Das Wasser bewegt sich nicht mehr
16 Millionen Menschen
And all of this is bigger than I could ever be
and all of this is bigger than I will ever be
Alles ist so sicher geworden in den letzten Jahren
Es ist alles so sicher geworden
I am guided by an electric navigation system that tells me exactly
where to go
Guides me from outer space with absolute precision
Alle diese Wegen und Möglichkeiten
I can never go wrong
Never offroads
/---/
I am following what they have come up with
What a scary feeling thinking of all the years ahead of me
Maybe if I stop to listen
Maybe if I hold my breath
/---/
To start the day with a smile

Falk Richter in teoksesta *Trust*

*

*Vaimea päänsärky
Kello kaksi aamuyöllä
On hiljaista
En tiedä minne menisin
27. kerros
Korkeita lasiseiniä
On aivan hiljaista
Tänne ylös ei kantaudu ääniä
Voisin olla missä tahansa
Mutten ole*

Tämä teksti alkaa tuolla, 27. kerroksessa. Nainen seisoo siellä, hievahtamatta suuren ikkunan edessä. Finanssikeskus levittäytyy hänen alapuolellaan. Pilvenpiirtäjät kohoavat taivasta kohti. Hän on sisäpuolella, niin sanottu voittaja.

*

Haluan alas, hän ajattelee. Pakko päästä alas.

Täällä ei ole mitään.

Ei edes näköalaa.

Se muistuttaa pikemminkin suurta näyttöä, kuvaa.

Kaikki on pysähtynyt.

Mainokset. Logot. Uusinnat.

En tiedä miten päädyin

En tiedä miten siitä tuli

Kaikesta tuli niin

Hehän sanoivat

Kaikki nämä polut.

Mahdollisuudet.

Voisin olla missä tahansa.

Mutten ole.

*

Vapaus sopeutua, tehdä lisää töitä, jatkaa polkemista.

Ja sitten?

Lähteä pois.

Jonnekin ihan muualle.

Onhan sinulla varaa, joten nouse ylös, nouse ja lähde, matkusta pois.

Tai osta talo meren rannalta.

Mitä sinä rakastitkaan?

Muistatko?

*

En halua asua meren rannalla.

Haluan päästä meren luo.

En mitään muuta.

Päästä meren luo, hän sanoo.

*

Tämä tuntuu edelleen alkavan.

Alkaminen tuottaa minulle ongelmia.

Se on paradoksaalista.

Niin kuin useimmat asiat ovat.

Kummallista.

Niin kuin useimmat asiat ovat.

Ihmeellistä.

Kun jokin alkaa.

Pidän eniten ajasta juuri ennen, toisin sanoen siirtymästä;
se on kaikkein elävin vaihe.

Potentiaaleja.

Haluaisin että tämä syntyminen jatkuisi.

Ajattelen munasolua.

Siis ihmisen munasolua.

Siellä se leijuu plasma-avaruudessaan.

Niin minä sen kuvittelen.

Se loistaa kuin aurinko, pyörii akselinsa ympäri; väristen, autuaana.

Sitten saapuvat siittiöt.

Vahvimmat tänne asti selviytyneet alkavat hajottaa umpimähkään solukerroksia yksi toisensa jälkeen ja lopulta yksi siittiö selviytyy kuoren läpi.

Häntä irtoaa ja sitten tapahtuu jotain fantastista, kammottavaa; munasolu sulkeutuu, tuhoutuminen alkaa.

Minä, joka rakastan elämää, suonette anteeksi ilmaisun onttouden mutta koen että tätä on pakko painottaa, aloin rappeutua heti tuolla hetkellä.

Sillä heti oli selvää että minun, joka en halunnut olla kukaan, oli pakko olla joku.

*

Yritin tulla joksikin.

Mutten halunnut olla kukaan tai mitään, nainen sanoo.

*

Hänen suurin intohimonsa oli olla olematta. Sitä paitsi ainoa.

Kerran hän kätkeytyi kirjailijuuteen, se oli ratkaisu vaikkei ratkaissut mitään, mutta he sanoivat että kirjoja on niin paljon, kirjoja on aivan liikaa, he sanoivat.

Kuinka kauan he oikein saavat jatkaa?

Kun enemmistö ei halua sitä, ei vaadi sitä, kukaan ei tarvitse tätä enää, olemme jo ohittaneet tuon vaiheen, nykyään kelpaa vain suoraan eteenpäin.

Siis kepeät kirjat, kirjat viihteenä, ajanvietteenä.

Raha pärjää paremmin ilman hiljaisuuksia, ilman jokaisen elämän mustaa surua.

Raha pärjää paremmin ilman meitä.

*

Yksikään ruutu ei sovellu minuun, mies sanoi istuessaan
virastolomakkeiden äärellä.

Yksikään vaihtoehto ei täsmää.

Olen niin sanoakseni lomakkeiden tavoittamattomissa.

Juuri se on mielestäni ihmeellistä, sanoin.

*

Lyhyen hetken ajan jokin on mahdollista.

*

Kuoro lauloi: tulee niin suunnattoman kalliiksi pitää ihminen elossa.

Joka hädin tuskin edes on elossa.

Mitä me tekisimme?

Mitä minä tekisin? mies sanoi.

Mitä me tekisimme? sanoin.

Se tulee niin suunnattoman kalliiksi, lauloi kuoro.

Joka kerta kun kuoro lauloi, väite se tulee niin kalliiksi tiivistyi hieman
ja irtautui, leijaili, ylöspäin.

Mies kävelee maan pinnalla.

*

Talous on epätodellisuus.

Mikään muu ei voi enää väittää olevansa todellista.

Jos haluaa pysyä pehmeänä ja elävänä ja mahdollisena.

Mennä syvemmälle ahdistukseen ja pysyä siellä.

Kuoro lauloi: voita matka maailman kauneimmalle rannalle!

*

Jo pitkään olen kaivannut pieneen kylään.

Jota en ole nähnyt koskaan.

On tukahduttavan kuumaa, kuivaa, pölyistä.

Haisee kalalta ja joltain mädäntyvältä.

Tuuli on kulkenut satoja peninkulmia meren yllä.

Autiolle kivetylle torille lentää hiekkaa.

Kaikki on ränsistynyttä.

Puseron sisällä olen hikinen ja kova ja pehmenen edelleen.

*

Vaivuin ajatuksiini, joten he irtisanoivat minut, mies sanoi.

Olen luuseri, hän sanoi.

Mitä hän sanoi? ihmetteli nainen 27. kerroksessa.

Hän sanoi että sinä olet luuseri, sanoin.

Mikä on luuseri? hän sanoi.

*

Se joka sanoo, on niin helvetin monia asioita joita haluaisi ehtiä samaan aikaan: Olla täydellinen isä. Toimitusjohtaja. Mestarikokki. Sisustaa kotia. Juosta maratonin.

Se joka sanoo, en oikeastaan keksi elämästäni ainuttakaan asiaa jota en haluaisi parantaa.

Kaikessa on parannettavaa.

*

Se joka sanoo, haluan pienentää riskiä että kaikki menee pieleen.

Se joka sanoo, vien aloittamani projektit aina loppuun.

Se joka sanoo, sellaista joka on täysin pihalla eikä edes yritä tulla katsottua hieman alaspäin.

Se joka sanoo, se joka kokee itsensä ulkopuolelle sysätyksi tulee sysätyksi ulkopuolelle.

*

Se joka sanoo, juuri niin se toimii, se on luonnollista kehitystä.

Se joka sanoo, tavoitteet ja päämäärät. Tulokset. Tavoitteenjulistukset.

*

Hyödyttömät, mahdottomat, sairaat, masentuneet, ne jotka eivät jaksaa.

Se joka kulkee sateessa risaisin kengin.

Se joka muistuttaa ihmistä.

*

He eivät tiedneet mitä tekisivät sanalle ihminen.

He alkoivat käyttää toista sanaa.

Osa vaati että sanan ihminen käyttöä jatketaan.

Että asiakkaan tai resurssin sijaan sanotaan ihminen tai edes henkilö.

”Tänne tarvitaan vielä yksi henkilö.”

Kuoro lauloi: mitä tarkoitat ”henkilöllä”?

*

Jos kuunteli tarkkaan, saattoi kuulla kuoron laulun,
se ulottui kaikkialle.

Mitä tarkoitat ”pimeydellä”?

Mitä tarkoitat ”jokaisen elämän mustalla surulla”?

Miksi kukaan haluaisi surua ja pimeyttä?

Miksi kukaan haluaisi lukea sellaista?

Lomalla?

Lomalla tekee mieli rentoutua ja lukea jotain mukavaa.

*

Hiljaisuus ilmestyi.

Se tiivistyi. Niin kuin metsä tiivistyy.

*

Nyt on liian monimutkaista ryhtyä muuttamaan mitään.

Olet hieno ja ystävällinen henkilö, kuulen kyllä mitä sanot.

Mutta se on aivan liian monimutkaista.

ZU KOMPLIZIERT!

MUCH TOO COMPLICATED!

*

Tai unohda kaikki mitä sanoin.

Ei se oikeastaan ole kovin monimutkaista.

Se on yksinkertaista.

Tämä ei ole ihminen.

Tämä on verenimijä.

Ja tämä on loinen.

*

Ja vaikka protestoissimme, ei se muuttaisi mitään.

Ja vaikka emme protestoisi, ei se muuttaisi mitään.

Huomaamatta olimme kulkeneet pitkän matkan.

Emme tienneet missä olimme.

Tai minne olimme menossa.

*

Anna kaiken olla ennallaan.

Näin on kuitenkin ihan hyvä.

Useimpien kannalta.

Onnittelen häntä! Mielestäni on fantastista että on olemassa noin menestyviä ihmisiä.

*

Miksi olemme täällä?

*

Isä?

Pappa.

Vater.

Mater.

Mutter.

Mother.

*

Jos on ylimääräinen tässä järjestelmässä.

Jos ei kykene sulautumaan siihen.

Mitä vaihtoehtoja on? kysyi yksi.

Kenties itsemurha, kenties sublimaatio, vastasi toinen.

Runous! vastasi kolmas.

En todellakaan tiedä.

Isäni lähti merille, pestautui laivaan.

Hän istuutui satamaan odottamaan seuraavaa laivaa ja pestautui.

Hän pääsi kuorimaan perunoita, ja puolen vuoden päästä
hän oli Riossa.

*

En todellakaan tiedä.

Voimattomuus ja väkivalta.

Ihmiset valitsevat mieluummin pahuuden kuin mielettömyyden,
mies sanoi.

*

Minulla oli omia ajatuksia, mies sanoi, joten sain lähteä
organisaatiomuutoksen yhteydessä.

Hän on hieman outo, he sanoivat, tiedäthän, hieman outo.

Kummallinen.

Vakava.

*

Se joka sanoo, se joka kokee itsensä ulkopuolelle sysätyksi
tulee sysätyksi ulkopuolelle.

Se joka sanoo, olen yrittänyt omalta osaltani pienentää aina riskiä
että kaikki menee pieleen.

*

Maan päällä on myöhä.

Maan päällä on aina ollut myöhä.

Tulee sotia.

Sotia on ollut aina.

Maailma sellaisenaan. Ilman kaipausta, ilman resonanssia.

*

Nainen sanoi, maailma on alkanut uneksia jälleen.

Kuuntele. Se uneksii.

Tavallaan nyt on parempi.

Me heräämme, hän sanoi.

Kömmimme pois unesta, hän sanoi.

Ja huomaamme että olemme kulkeneet pitkän matkan.

*

Missä olen?

Minne?

*

Tällaisena iltana tekee mieli istua pienessä baarissa syrjäisellä kujalla
suuressa kaupungissa ja tavata tuntemattomia. Hengenheimolaisia.

*

Mies kertoi minulle puista.

Hän sanoi: Olen istuttanut puita.

Jotta lapsillani olisi jotain sitten kun olen poissa.

Konkurssin jälkeen.

Halusin antaa heille metsän jossa he voisivat kuljeskella.

Halusin antaa heille aikaa, oikeastaan aikaahan minä halusin
heille antaa.

Voitettua aikaa, ei hävittyä.

Siksi tein niin paljon töitä sen eteen että he saisivat sen, mitä minulla ei koskaan ollut, aikaa.

Mutta kaikki meni päin helvettiä.

Sitten istutin nuo puut.

*

Olematon vaatii vaatimistaan.

Ajassa, tilassa, kaupungissa on taskuja.

Eräänlainen ihme.

Minkä ei pitäisi olla olemassa, on.

Minkä ei pitäisi voida tapahtua, tapahtuu.

Siemenen odotus.

Siemenen kasvu.

*

Mies sanoi, aloitamme yksinkertaisesti alusta.

Nainen sanoi, on aivan liian varhaista.

Tarvitaan kunnon romahdus, hän sanoi.

Vääjäämätön joka tapahtuu.

Kuten lapsen syntyessä.

*

Meri.

Onko sitä enää, merta?

*

Nähdä meri ja tietää ettei ole olemassa mitään muuta maata.

*

Kummallisinta on itkun poissaolo.

*

Kummallisinta on poissaolo.

Niin kuin joku olisi lähtenyt huoneesta.

*

Korva on suljettu.

*

Kaikki romahtaa takanani.

Kaikki romahtaa edessä.

*

Kaikki on ohi.

Tässä mennään, vaikka on liian myöhäistä.

*

Luen:

Tulevaisuus on siirtymä jonka pystyt kestäämään.

Kävele sillan yli niin kuin se olisi kotiin vievä polku.

*

Sanoin mitä ajattelin, joten he antoivat minulle potkut, mies sanoi.

*

En osaa kilpailla, hän sanoi.

Siitä siinä on kyse, on aina ollut.

En osaa.

Se ei onnistu.

Heti kun alan kilpailla annan periksi.

Luovutan, hän sanoi.

Annan elävän murtautua esiin.

Suoraan tahdottomuuteni lävitse.

Voisi sanoa: minä tuhouduin.

Voisi sanoa: minä lakkasin.

*

Aioin mennä psykologin puheille, nainen sanoi, mutta kadotin kiinnostuksen itseäni.

Tuhlasin elämäni elämällä päämäärähakuisesti.

Olisin voinut eksyä puiden keskelle isäni metsässä.

*

Olen sisäpuolella.

Tänne ylös ei kantaudu ääniä.

En muista miltä tuntui tuntea jotakin.

En ole saanut orgasmia viiteen vuoteen.

Ei se ole sen arvoista.

Tarvitsen unta.

Ylös seuraavana päivänä.

Uusien ideoiden kehittäminen.

Minun täytyy olla hyvin nopea.

Aina löytyy joku joka on minua nopeampi ja halvempi, joten minun täytyy olla hyvin nopea.

*

Miksi rauniot ovat niin kiehtovia?

Koska ne ovat irtautuneet talousjärjestelmän hallinnasta.

Särkyneet, hajotetut, kumoon kaatuneet.

Rehottavaa ruohoa. Seinien, lattian ja katon läpi työntyviä puita.

Tuuli puhaltaa rakennusten lävitse.

Verhonriekaleita.

Maalia joka kupruilee ja lojuu hilseenä betonipölyssä.

Nojatuoleihin sataa vettä.

Ihmiset palaavat, kuin haavoittuneet eläimet juomapaikalle.

Peurat.

Ihmiset ajavat polkupyörillä suoraan sisään, saapuvat lähes autiota päätietä pitkin. Korkeaa heinää, koiranputkia, metsäapiloita.

Ohi ränsistyneiden teljettyjen talojen, ”tuossa oli ruokakauppa”.

Ihmiset ajavat suoraan sisään.

*

Kaipaam tuota kylää.

Ikkunaluukkua joka hakkaa ja hakkaa.

Valoa joka on voimakkaampi kuin kaikki unelmat onnellisesta elämästä.

*

Lapsen hengitys ihoani vasten.

Saapuminen merelle.

Tartu käteeni, jäädään tähän.

Kävelemme suoraan sisään.

*

Haluan elää tunnollisesti, lähempänä.

Voimattomasti.

Mikä paradoksaalinen sana.

PUHE PUHUU

OLET TÄSSÄ

Jos hän ei halua hänen ei tarvitse.
Hänen täytyy saada valita itse.
Sinäkin saat valita itse.
Kaikki saavat valita itse.
Valita mitä haluavat.
Juuri kuten heille sopii.
Juuri kuten heidän makuunsa sopii.
Juuri kuten heidän tarpeisiinsa sopii.
Juuri kuten heidän unelmiinsa sopii.
Etuoikeus valita aivan itse.
Miten haluaa elää.
Kuka haluaa olla.
Mitä mieltä on.
Voi valita aivan vapaasti.
Et pääse pakoon.
Päätät yksin.
Tiedät aina itse parhaiten.
Kaikki nämä polut ja mahdollisuudet.
Voisit olla missä tahansa.

ETUOIKEUS TULKINTAAN

Oma makuni ratkaisee mikä on hyvää.

Määritän itse omat mielipiteeni.

Määritän mikä on hyvää ja mikä ei ole hyvää.

Olen aina oikeassa.

Sinä olet tylsä ja typerä sillä olet minua sivistyneempi.

Olet myös ilkeä.

Räikeänväriset farkut ovat seuraava iso juttu

Big Data on seuraava iso juttu

Google Glass, lasit joilla voi seurata virtaa kaiken aikaa, on seuraava iso juttu

Sisäpuoli on uusi ulkopuoli. Ulkopuoli on uusi sisäpuoli

Raw food on seuraava iso juttu

Seuraava iso juttu on olla vanha ja tyylikäs ja voida paremmin kuin koskaan

Seuraava iso juttu on rahoittaa opintonsa myymällä itseään

Seuraava iso juttu on näyttää hubotilta

Seuraava iso juttu on omistaa hubotti

Seuraava iso juttu on olla hubotti

Loistava terveys ja leppoisa humanisuus ovat seuraava iso juttu

Innokkuus ja kriittisen reflektion täydellinen puuttuminen
ovat seuraava iso juttu

Seuraava iso juttu on totella innokkaasti byrokraattisia auktoriteetteja

Seuraava iso juttu on olla vailla menneisyyttä

Avaruusturismi on seuraava iso juttu

Seuraava iso juttu on olla rakastamatta ketään

Sydän on seuraava iso juttu. Vähintään kolme jokaisen viestin perään

Fundamentalistinen uskonnollisuus on seuraava iso juttu

Demokratioiden lopullinen romahtaminen on seuraava iso juttu

Keskitysläirit ja monikansalliset kahvilaketjut rinnakkain ovat seuraava iso juttu

Häkit joissa on ihmisiä ovat seuraava iso juttu

Sopeutuminen asioihin joita on mahdotonta hyväksyä on seuraava iso juttu

Vegan Nazi Cooking -ohjelma on se juttu

”To give the German neo-Nazi movement a friendlier, hipper face.”

Mikään ei ole oikeastaan kovin monimutkaista

Sisäisen dynamiikan traagiset seuraukset

Olemme aivan yksinkertaisesti valmiita

NAINEN 27. KERROKSESSA...

... pitelee puhelinta, valokuvassa kaksi nauravaa lasta kimaltavalla merellä, hän on käsitellyt kuvaa jollain suotimella, värit ovat luonnottoman voimakkaat ja dramaattiset, "these kids are all I want in life. They are bigger than life".

ROMAHDUS

Nyt tämä saa riittää.
Aion tehdä jotain aivan muuta.
Otan lopputilin.
Myyn asuntoi.
Muutan jonnekin ihan muualle.

IT WILL HIT US, AND THERE IS NOWHERE TO HIDE

Ennen Melancholia-planeetan saapumista Justine rakentaa pienen siskonpoikansa kanssa jotain jota hän kutsuu maagiseksi luolaksi. Se näyttää kodan tai intiaaniteltan luurangolta, toisin sanoen se koostuu muutamasta ylhäältä toisiinsa kiinnitetystä pitkästä kepeistä jotka levittäytyvät maata vasten kuin jättimäinen käännetty pääsiäisvitsakimppu. Se ei tarjoa selvästikään minkäänlaista suojaa sadetta ja tuulta vastaan, tuo paikka merkitsee jotain muuta, ja juuri sinne he asettuvat kun jäljellä on enää muutama minuutti ennen kuin Melancholia murskasi Justinen, Claire-siskon ja pikkupojan edustaman ihmiskunnan. He pitävät toisiaan käsistä, ikään kuin heillä olisi käynnissä jonkinlainen spiritistinen istunto. Claire ummistaa silmänsä ja itkee, poika tuntuu olevan muissa maailmoissa, Justine vain istuu paikallaan, hän todistaa. Seuraava dialogi käydään hieman tätä ennen. Siskokset keskustelevat siitä, miten he ottaisivat lopun vastaan.

Justine Haluatko että me kokoonnumme terassillesi laulamaan jonkun laulun ja juomaan lasillisen viiniä? Me kolme? Haluatko tietää mitä mieltä olen ideastasi? Se on mielestäni paska.

Claire Haluan vain että se menee hienosti.

Justine Hienosti?

LINUS ANDERSENIN
VIHREÄSTÄ MUISTIKIRJASTA

(78 TIETEISROMAANI-IDEAA)

4

Kaksisuuntaisesta mielialahäiriöstä kärsivä maaperä, nyt maanisessa vaiheessa: esimerkiksi voikukkien tehokkuus moninkertaistuu ja maailmankaupungit repeytyvät rikki.

8

Tulevaisuus, jossa ei ole enää sanoja. Toinen, jossa ei ole enää reflektiota.

9

Sisäinen ääni aidataan, syövytetään mainoksin, spotifoidaan.

23

Maailma uhkaa tuhoutua tylsyyteen ja itsesääliin.

29

Kapitalismi levittäytyy aistillisena ja voitosta huumautuneena kaikkialle maailmankaikkeuteen.

32

Kun koulutusjärjestelmän mutaatio alkaa, syntyy elinvoimaisia ja ajan myötä myös hahmoltaan mielikuvituksellisia hirviöitä.

37

Maailma ilman kuvia.

42

Sortoon totutaan vähitellen.

49

Mitään ei tapahdu.

52

Lähetin toistaa sanoja ”toisin sanoen” loputtomiin pitääkseen universumin ja jatkuvuuden koossa.

57

Sade lakkaa.

65

Japanilaiset saavat viiden viikon loman tietokoneessa olevan kirjoitusvirheen vuoksi. Mikro- ja makrotaloudellisia seurauksia.

70

Kun happi alkaa yhtäkkiä vuotaa nopeasti ulos maapallon elämänkuplasta, kaikki reagoivat ylevällä, aristokraattisella tyyneydellä ja hyväksyvät kuoleman haaveellisesti hymyillen.

74

Kaikki on uutta, kaiken aikaa: millään ei ole mitään tekemistä menneisyyden kanssa.

77

Kaikki menettävät muistinsa.

78

Syömistä ja lisääntymistä ei pidetä enää mielekkäänä. Maailma muuttuu hieman paremmaksi.

4. HEINÄKUUTA 2013

Omituinen, sekava päivä josta kehittyikin jotain aivan uskomatonta.

Lasiveranta.

Kimaltelevaa vettä.

Syöksyn portaita alas, keittiön läpi, ulos puutarhaan, käyn pitkäkseni ruohikolle, keskelle kirjoja, muistiinpanoja, kaikkea aineistoa, elävää mutta sekopäistä, siis ”ei mitään”.

Jos vain saisin lapioitua sen kasaan.

Jos voisin päästä kielen *sisään*, kuulla sen särähtävän *siellä*, itsepäinen ajatus (joka ei ole ajatus) että jos voisin kuulla sen aivan tarkasti, silloin se – mitä? Pysyisi avoimena, eli mahdollisena

we are going nowhere ... and that is a pleasure ...
the pleasure of being slowly nowhere ...
more and more i am getting the feeling that we are going slowly
nowhere ...
as the talk goes on

– John Cage

se

avautui

se

avautui

ja

avautui

pienen hetken päästä se nousee

kovettuu

räjähtää

räjäytetään sisältä

samaan aikaan

raaistuminen joka

aloitetaan uudelleen

ikivanha

sokea

ja seinät hirvittävän sileät

olemme tuskin

käyneetkään

täällä

ruoho kasvaa

on

kukkia

puita

katkenneita

runkoja

oksia

painetaan

vasten

paikkoja

jotka

hiljalleen

lakastuvat

kuljemme läpi

pian

tapahtuu

jotain

mikä

karaisee

kuvat putoavat

kuvista

hajonneet, veriset

lenkkitosut

nauhat löysästi solmitut, likaiset, harmaat ja

kuluneet

juuri niin kuin ne

solmittiin sinä päivänä matkalla

kouluun, kaikesta huolimatta kun

yhtäkkiä

murtuneet kasvot

avatut suut

avatut

suut ja

silmät

sylit

avatut

avatut ja

murtuneet

kun ohut peitto

vedetään sivuun

raa'at sisäelimet jotka ovat aina olleet siellä

sisällä

sivistyksen

alla

takkutukkainen pikkutyttö piirtää

kuolleen äitinsä ääriiivat

maahan

valkoisella liidulla ja riisuu

kengät, astuu sisään

äitiruumiiseen

kallioni

aukesit

tuijota ruusua kunnes silmät murentuvat

—

kuten ruumiin repeytyessä

jotta lapsi voisi

rääkyä

itsensä

tänne

tähän

pelkoon

joka pysyy, jatkuu

koska ei ole isää

eikä eitä

nyt

on kuin meidät olisi

jätetty

kivipallolle

täydellisinä ja

ja

eikö se voisi vain

loppua

meteori

jälleen

tuhkapilvi

auringonpimennys

kaikki yhtä kuolleita

harmaakarhun välinpitämätön katse

ei ole paikkaa minne

mennä ja

mennä kotiin

Etty Hillesum poimi kukkia

Westerborkissa

parakkien eteläseinien vierellä

kasvoi

punaisia

keltaisia

valkoisiakin

hän laittoi ne vesilasiin nukkumapaikkansa viereen

—

mitään ei ole olemassa todella

”Pariisia”

”New Yorkia”

niin

jotain

siinäkö

kaikki

on olemassa

edelleen

on

niin kuin

pitää

hajalla

keskeltä katastrofaalista kehitystä

kuten sitä voisi kutsua

kuuluu samaan aikaan

jonkinlaista

euforiaa

kuuletko sen

se muistuttaa

ääntä

jotain joka

kaikuu läpi

silmien

kun puhumme,

kirjoitamme

se on kuin *hallelujaa joka yhtyy*

eron tuskan pimeimpään salaisimpaan ulvahdukseen

sitä mikä

saadaan kiteytettyä

kuvasta

niin kuin vaikka

säde, jotain

ihan

pientä, mikä

onkaan se

joka nousee kuin

kieli, kenties

joka alkaa liikuskella

kuolleiden kaavojen alla

niin kuin silloin

kun istuutuu

penkille

taidemuseossa, väsyneenä ja

näkee yhtäkkiä

punaisen, valkoisen

hehkuvan

kuvassa

jota piti

kammottavan

mykkänä

olen ollut

niin väsynyt

kuin koko taivaan paino olisi laskeutunut

kehooni

olen ollut sairaskin

ja olen edelleen

olen ollut niin

raskas

kunpa voisin

puhaltaa painon ulos

suun kautta, nähdä

sen

nousevan

hiljalleen

hajaantuvan

asuvatko lapset silloin

maan

alla

suojassa

säältä

sisimpänä

seisoo musta koira ja katselee meitä

—

ja ettei tunne mitään

—

tunne *ettei näitä sanoja kuulla*

kaipa

jotain

pieni

kupillista

kahvia kenties

taukoa

ruusua

me

matkustamme

kannettuina tai

puserrumme

läpi

etsimme

sädetä

jotain pientä

mitä? se on

kuin vettä

kenties vain baari

juoda lasillinen

jotain, olla kuten aina

olemme niin väsyneitä tunnetko

uupuneita oikeastaan aivan

lopussa

jaksamme

hädin tuskin

laahustaa

läpi

haluamme vain

matkustaa jonnekin pois

merelle

kuuhun

marsiin

kuolleiden puiden

kalinaa

joskus kielestä kuuluu vain

klonk

en tiedä

minne

runo aikoo

minne se menee

jokin viedään äärimmäisyyksiin

kuten sanotaan

entistä ankarampi mittapuu

olennaiselle, hän kirjoitti

nouse

ylös, pue

takki päällesi hae

lapsi kotiin, hänen

pehmeä kehonsa, pienet viileät

kädet, vaaleat

kiharat, niska

valkea, valoisa

valoisa

lapsi

olet lähellä

jotain

aivan pientä

perunat kypsyvät

liesituuletin imee vesihöyryä

ylöspäin

katto hieman

kostea

täällä, tämä

keittiöpöytä, hieman naarmuinen, lamppu

hohtaa keltaisena

ja lapsi piirtää

viivan

KUVA

Poliisi, pappi ja palomies
He seisovat tuhotussa
Kieppuvaa pölyä tuhkaa
He vain seisovat katsellen
Poispäin ylöspäin ulospäin

Luen Turnerin maalanneen loppuun saakka, *avajaisiin asti*

Kävin Moderna Museetissa katsomassa näyttelyn josta nyt luen

Väsyneenä istuuduin penkille, tuijotin ja

yhtäkkiä näin sen, Turnervalon

Osasto ”Linus Andersenin vihreästä muistikirjasta” koostuu yksinomaan sitaateista, jotka ovat peräisin Leif Holmstrandin ja Pär Thörnin teoksesta *Sjuttioåtta uppslag till sf-romaner hämtade ur Linus Andersens anteckningsbok* (Chateaux Pocket 2).

